

CONGRESO DE
LOS DIPUTADOS

A LA MESA DEL CONGRESO DE LOS DIPUTADOS

La diputada **Etna Estrems Fayos** y la diputada **Pilar Vallugera i Balañà**, del grupo parlamentario **REPUBLICANO**, al amparo de lo dispuesto en el artículo 185 y siguientes del Reglamento de la Cámara, formulan al Gobierno español las siguientes preguntas, y **solicitan su contestación por escrito.**

Congreso de los Diputados, a 9 de octubre de 2025

Etna Estrems Fayos

Diputada

G.P. Republicano

Pilar Vallugera i Balañà

Diputada

G.P. Republicano

El Gobierno ha anunciado recientemente la voluntad de tipificar la violencia vicaria en el ordenamiento jurídico. Esta medida está recogida en un anteproyecto de Ley Orgánica aprobado en Consejo de Ministros el pasado 30 de septiembre. La propuesta inicial sitúa el acento en los menores y familiares como principales víctimas instrumentales, punto de partida que compartimos y apoyamos desde nuestro grupo parlamentario.

Sin embargo, el concepto de violencia vicaria, introducido por la psicóloga Sonia Vaccaro y recogido también en textos normativos como la Ley 14/2021, se entiende de forma más amplia: es la violencia ejercida indirectamente, a través de un intermediario, con el objetivo de causar daño psicológico y emocional a la mujer. Esta definición general no limita los intermediarios a menores o familiares, sino que incluye a cualquier ser, persona o animal, que pueda ser utilizado como instrumento de violencia.

En los últimos años, los tribunales han empezado a reconocer esta realidad. Hay sentencias que califican como violencia vicaria el asesinato de un perro para dañar a la expareja, o la muerte violenta de una mascota lanzada por un acantilado con la misma finalidad. Estas resoluciones muestran que la violencia vicaria contra animales es ya un hecho con trascendencia social y recorrido judicial. Además, en el ámbito de la protección inmediata, protocolos de emergencia como los del 061 identifican la violencia contra animales domésticos como un riesgo específico que puede poner en peligro a la mujer víctima.

A día de hoy, el Código Penal incluye como agravante en delitos de maltrato animal el hecho de que el acto se lleve a cabo para intimidar o dañar a la pareja. Pero es necesario reconocer estos actos como lo que son: una forma más de violencia vicaria. En consecuencia, limitar la definición de violencia vicaria solo a supuestos con menores o familiares podría invisibilizar conductas graves y reiteradas que se insertan plenamente en la lógica vicaria. Es necesario garantizar que la definición jurídica sea amplia, coherente con la concepción originaria y con la práctica judicial existente, y que incluya expresamente a los animales cuando son utilizados como instrumentos de violencia.

Por todo lo expuesto, se formulan las siguientes preguntas al Gobierno:

1. ¿Comparte el Gobierno la definición de violencia vicaria como violencia secundaria ejercida a través de un intermediario?

2. ¿Se plantea el Gobierno incorporar en el anteproyecto de Ley Orgánica una redacción que garantice que cualquier intermediario, personas o animales, pueda ser reconocido como medio vicario cuando se utiliza para dañar a la mujer?
3. ¿Incorporará el Gobierno en la futura norma el enfoque de las sentencias ya producidas que han calificado la violencia contra animales de compañía como violencia vicaria?
4. ¿En caso afirmativo, sufrirá modificaciones el actual agravante del Código Penal en delitos de maltrato animal con finalidad dañina para la pareja?
5. ¿Qué herramientas de protección prevé establecer el Gobierno para dichos animales con el objetivo de evitar que sean utilizados repetidamente como instrumentos de violencia machista? ¿Se prevé la incorporación en el texto de forma expresa de medidas cautelares o cautelarisimas como la custodia temporal del animal?
6. ¿Considera el Gobierno necesario adaptar otras normas (Código Penal, Ley de Protección Animal) para reforzar la eficacia de la tipificación ampliada de la violencia vicaria?
7. ¿Prevé el Gobierno establecer mecanismos estadísticos y registros que permitan visibilizar y cuantificar también los casos de violencia vicaria ejercida a través de animales?

CONGRESO DE LOS DIPUTADOS
SECRETARÍA GENERAL
REGISTRO GENERAL

09 OCT. 2025 16:44:15

Entrada **84752**

PE Violència vicària animals

Competencia
Tipo Expediente

Otros Expedientes
300-Escrito en lengua
española distinta del
castellano, oficial en
Comunidad Autónoma (art.
92.1)

Fdo.: Etna ESTREMS FAYOS
Diputada

Fdo.: Pilar VALLUGERA BALANÀ
Diputada

GP Republicà
Carrera de San Jerónimo, 40, 5a pl.
28071 Madrid
Centraleta. Telf. 91 390 59 95
c/e: administracioerc@congreso.es
Prensa. Telf. 91 390 56 87
c/e: premsaerc@congreso.es

A LA MESA DEL CONGRÉS DELS DIPUTATS

La Diputada **Etna Estrems Fayos** i la Diputada **Pilar Vallugera i Balaña**, del Grup Parlamentari **REPUBLICÀ**, a l'empara del que es disposa en l'article 185 i següents del Reglament de la Cambra, formula al Govern espanyol les següents preguntes, **sol·licitant la seva resposta per escrit.**

Congrés dels Diputats, a 9 octubre de 2025

Etna Estrems Fayos
Diputada
G.P. Republicà

Pilar Vallugera i Balaña
Diputada
G.P. Republicà

GP Republicà
Carrera de San Jerónimo, 40, 5a pl.
28071 Madrid
Centraleta. Telf. 91 390 59 95
c/e: administracioerc@congreso.es
Premsa. Telf. 91 390 56 87
c/e: premsaerc@congreso.es

El Govern ha anunciat recentment la voluntat de tipificar la violència vicària en l'ordenament jurídic. Aquesta mesura està recollida en un avantprojecte de Llei Orgànica aprovat en Consell de ministres el passat 30 de setembre. La proposta inicial situa l'accent en els menors i familiars com a principals víctimes instrumentals, punt de partida que compartim i recolzem des del nostre grup parlamentari.

Tanmateix, el concepte de violència vicària, introduït per la psicòloga Sonia Vaccaro i recollit també en textos normatius com la Llei 14/2021, s'entén de manera més àmplia: és la violència exercida indirectament, a través d'un intermediari, amb l'objectiu de causar dany psicològic i emocional a la dona. Aquesta definició general no limita els intermediaris a menors o familiars, sinó que inclou qualsevol ésser, persona o animal, que pugui ser utilitzat com a instrument de violència.

En els darrers anys, els tribunals han començat a reconèixer aquesta realitat. Hi ha sentències que qualifiquen com a violència vicària l'assassinat d'un gos per fer mal a l'ex parella, o la mort violenta d'una mascota llançada per un penya-segat amb la mateixa finalitat. Aquestes resolucions mostren que la violència vicària contra animals ja és un fet amb transcendència social i recorregut judicial. A més, en l'àmbit de la protecció immediata, protocols d'emergència com els del 061 identifiquen la violència contra animals domèstics com un risc específic que pot posar en perill la dona víctima.

A dia d'avui, el Codi Penal inclou com a agreujant en delictes de maltractament animal el fet que l'acte es dugui a terme per intimidar o fer mal a la parella. Però cal reconèixer aquests actes com el que són: una forma més de violència vicària. En conseqüència, limitar la definició de violència vicària només a supòsits amb menors o familiars podria invisibilitzar conductes greus i reiterades que s'insereixen plenament en la lògica vicària. És necessari garantir que la definició

GP Republicà
Carrera de San Jerónimo, 40, 5a pl.
28071 Madrid
Centraleta. Telf. 91 390 59 95
c/e: administracioerc@congreso.es
Premsa. Telf. 91 390 56 87
c/e: premsaerc@congreso.es

jurídica sigui àmplia, coherent amb la concepció originària i amb la pràctica judicial existent, i que inclogui expressament els animals quan són utilitzats com a instruments de violència.

Per aquests motius, es formulen les següents preguntes al Govern:

1. Comparteix el Govern la definició de violència vicària com a violència secundària exercida a través d'un intermediari?
2. Es planteja el Govern incorporar a l'avantprojecte de Llei Orgànica una redacció que garanteixi que qualsevol intermediari, persones o animals, pugui ser reconegut com a mitjà vicari quan s'utilitza per fer mal a la dona?
3. Incorporarà el Govern en la futura norma l'enfocament de les sentències ja produïdes que han qualificat la violència contra animals de companyia com a violència vicària?
4. En cas afirmatiu, patirà modificacions l'actual agreujant del Codi Penal en delictes de maltractament animal amb finalitat danyosa per a la parella?
5. Quines eines de protecció preveu establir el Govern per als animals referits amb l'objectiu d'evitar que siguin utilitzats repetidament com a instruments de violència masclista? Es preveu la incorporació al text de forma expressa de mesures cautelars o cautelariíssimes com la custòdia temporal de l'animal?
6. Considera el Govern necessari adaptar altres normes (Codi Penal, Llei de Protecció Animal) per reforçar l'eficàcia de la tipificació ampliada de la violència vicària?

GP Republicà
Carrera de San Jerónimo, 40, 5a pl.
28071 Madrid
Centraleta. Telf. 91 390 59 95
c/e: administracioerc@congreso.es
Prensa. Telf. 91 390 56 87
c/e: premsaerc@congreso.es

7. ¿Preveu el Govern establir mecanismes estadístics i registres que permetin visibilitzar i quantificar també els casos de violència vicària exercida a través d'animals?